

« zurück blättern vor »

LEGAR subst. m., ab 1643; auch *ligar*; ‘Holzbalken, an dem man Dielen befestigt, Unterlegbalken für Lasten’ – ‘drewniana belka, do której mocuje się deski podłogowe, drewniany podkład pod ciężary’: 1690 SolArch 18, SP17 *Srogie kámiennie [...] ná wozy po legárách przemysłni Furmáni fámowtor zwykli wprowadzać.* ◦ 1769–1777 Zab.6 374 Nar., L *Leży na dnie Tyfeusz, i na oftrych plece, Poraniwszy legarach uftawnie się miece.* ◦ 1769–1777 Zab.10 104 Świętorz., L *Ach żadnych niemasz na tym świecie darów, Czymby podziemnych uniknąć legarów.* ◦ 1781–1783 Jak.Art.3 171, L *Drzewo zapasowe, złożone na otwartym powietrzu, żeby go to spodem swobodnie przechodzić mogło, kładą legary, na nich pierwsza warstwa drzewa, i tak dalej druga aż do oftatniéy, każdą przekładając legarami.* ◦ (1789) 1960 Inw.Lipowiec 216 *ganeł mały (który jest w dziedziniec na legarach pod daszkiem).* ◦ 1841 Łab., SW *Legary pod kolej żelazną.* – (SŁA), CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR. ◦ **Var:** *legar* subst. m., 1690 SolArch 18, SP17 – (SŁA), CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *ligar* subst. m., (1728) 1960 Lustr.Poznania XVI-XVIII 178, SŁA ◦ [LBel.] (vor 1792) 1951 Kitowicz BN 88 274, SŁA – (SŁA), SW (gw.). ◦ **Etym:** frühnhhd. *Leger*, *Läger* subst. n., ‘Unterlage aus Balken, Holz, Mauerwerk oder Eisen, insbes. für Bier- oder Weinfässer im Keller, für den Fußboden usw.’, GRI. ◦ **Konk:** ↑*szlaga*, ↑*sztaba* II. ◦ **Hom:** ↑*legier* I. ◦ **Der:** *legarek* subst. m., [hapax] 1950 Mal.Akust. 418, DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 1. ❖ Das bereits bei CNAPIUS gebuchte, aber erst 1690 belegte Wort kann als Terminus technicus aus dem 16. Jh. stammen. Ausgangspunkt ist wohl die Bezeichnung von Balken, worauf Fußboden, Fässer im Keller usw. liegen. Die Belege aus Nar[uszewicz], L und Świętorz[ecki], L sind ein dichterisches Bild des Hades als Keller, wo die Geister auf Holzbalken liegen, und keine Lexikalisierung als ‘Lagerstätte’ (*legowisko*), wie von LINDE und nach ihm SWIL irrtümlich verallgemeinert. SW hat weitere technische Verwendungen (Bergwerk, Eisenhüttenwesen, Eisenbahn). Vgl. ↑*belka*.

« zurück blättern vor »